

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології

на тему:

**ВЕРБАЛІЗАЦІЯ БІПОЛЯРНИХ КОНЦЕПТІВ «ДОБРО» І
«ЗЛО» У КОРЕЙСЬКОМУ ФОЛЬКЛОРІ**

Студента групи Пкор18-20
факультету східної і
слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньої програми:
Корейська мова і література
та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.066 Східні
мови та літератури
(переклад включно),
перша – корейська

Коржа Олексія Анатолійовича

Науковий керівник :

викл. Мансурова К.М.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ БІПОЛЯРНИХ КОНЦЕПТІВ «ДОБРО» І «ЗЛО».....	6
1.1. Поняття про концепти та їх біполярні пари	6
1.2. Особливості вербалізації концептів.....	10
1.3. Поняття про «Добро» і «Зло» у корейській лінгвокультурі	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ БІПОЛЯРНИХ КОНЦЕПТІВ «ДОБРО» І «ЗЛО» У КОРЕЙСЬКОМУ ФОЛЬКЛОРІ.....	17
2.1. Лексичний рівень вербалізації біполярних концептів «Добро» і «Зло»	17
2.2. Стилiстичні засоби вербалізації біполярних концептів «Добро» і «Зло»	19
2.3. Лінгвокультурний аспект репрезентації біполярних концептів «Добро» і «Зло» у корейському фольклорі.....	22
ВИСНОВКИ	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	29

ВСТУП

В останні роки вчені – лінгвісти та психолінгвісти – наголошують на актуальності дослідження когерентності різних мовних аспектів з етичними та ціннісними категоріями. Морально-естетичні ціннісні ідеали народу становлять ядро національної картини світу, аналіз якого дозволяє будувати висновки про структурі когнітивної і етнокультурної систем.

Духовні цінності та етичні погляди певної культури формують базові уявлення про те, що прийнятно в суспільстві, а що неприпустимо, і, як правило, є наслідком укладу життя, що склався. Добро і зло як універсальні загальнолюдські поняття характеризують моральну категорію людської свідомості. Звернення до цих універсалій дозволяє відкрити завісу, що приховує установки та упередження, якими керуються люди, вчиняючи ті чи інші дії.

Актуальність цього дослідження визначається неповнотою вивченості аксіологічних категорій «добро» і «зло» у представників корейської лінгвокультури. Добро і зло є моральними поняттями, що визначають духовний світ людини. Видається актуальним проведення аналізу етичних лексем на матеріалі тлумачних словників, що є засобами відображення фактичного стану мови на певний момент часу, та результатів асоціативного експерименту, що дозволяє простежити модифікацію смислового наповнення досліджуваних лексем і отримати дані про сучасне бачення, нерідко переосмислене сприйняття лексем «добро» та «зло».

Об'єктом дослідження є біполярні концепти «Добро» і «Зло» в сучасній корейській лінгвокультурі.

Предмет дослідження – засоби вербалізації біполярних концептів «Добро» і «Зло» у корейському фольклорі.

Мета дослідження полягає у вивченні особливостей вербалізації біполярних концептів «Добро» і «Зло» у корейському фольклорі.

Для досягнення мети дослідження необхідно виконати наступні **завдання**:

- 1) уточнити поняття про концепти та їх біполярні пари;
- 2) визначити особливості вербалізації концептів;
- 3) охарактеризувати поняття про «Добро» і «Зло» у корейській лінгвокультурі;
- 4) проаналізувати лексичний рівень вербалізації біполярних концептів «Добро» і «Зло»;
- 5) визначити стилістичні засоби вербалізації біполярних концептів «Добро» і «Зло»;
- 6) розглянути лінгвокультурний аспект репрезентації біполярних концептів «Добро» і «Зло» у корейському фольклорі.

Для успішного вирішення поставленої мети та завдань відповідно до гіпотези цього дослідження були використані наступні **методи** наукового дослідження:

1. Вивчення та аналіз науково-теоретичної літератури з питання духовного світу людини.
2. Прийоми дефініційного аналізу на матеріалі суцільної вибірки, засновані на аналізі словникової дефініції та виявлення конкретних семантичних ознак, які відрізняють це слово від близьких йому за значенням слів.
3. Фреймовий та концептуальний аналіз, що мають на меті відображення структурного розташування компонентів, вивчення наповнення слотів групами слів, що представляють потенційні можливості актуалізації концепту.

Наукова новизна дослідження полягає в уточненні та систематизації знань про концепт, мовну картину світу, особливості вербалізації концептів та дослідження засобів вербалізації біполярних концептів.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів у ході написання наукових робіт з відповідної тематики, а також у ході викладання корейської мови та культури у ВНЗ. Результати

дослідження мають наукове значення у рамках сходознавства, концептуальних лінгвістичних досліджень, лінгвокультурології.

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, двох розділів дослідження, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ БІПОЛЯРНИХ КОНЦЕПТІВ «ДОБРО» І «ЗЛО»

1.1. Поняття про концепти та їх біполярні пари

Когнітивний напрямок наукових досліджень виник наприкінці ХХ ст. у зв'язку з актуалізацією антропоцентричної парадигми знань. Антропоцентричний підхід ознаменувався увагою до людини, її ролі та місця у світі, осмисленням різноманітних явищ оточуючого світу через призму сприйняття їх людиною (Вишнеvsька, 2012, с. 57). Когнітивний науковий напрямок знайшов своє втілення і в лінгвістиці. Зокрема, когнітивна лінгвістика виникла в середині 70-х рр. ХХ ст. та з того часу не сходить з арени лінгвістичних досліджень (Лашук, 2011, с. 64).

Об'єктом когнітивної лінгвістики є когніція у її мовному відображенні, тобто – сукупність психічних структур і процесів людської пізнавальної діяльності та їх вираження у процесі мовлення. Предметом дослідження для когнітивної лінгвістики є такі моделі репрезентації знань та уявлень людини про навколишній світ, як картина світу, фрейм, стереотип, архетип, концепт, а також способи їхньої вербалізації у мові (Шевченко, 2020, с. 143). Ці ж явища становлять і основні, базові поняття когнітивної лінгвістики.

Ми звертаємося до вивчення одного з цих базових понять когнітивної лінгвістики – концепту. Термін «концепт» досі не має визначення, хоча він утвердився в сучасній лінгвістиці давно. Поняття «концепт» (від лат. *conceptus* – «поняття») прийшло в лінгвістику з концептуалізму – середньовічного філософського напрямку, який доводить, що загальні поняття (універсалії) реально не існують самі по собі, незалежно від окремих речей. Історично вчення про концепт як такий виходить ще із часів П'єра Абеляра (1079–1142 рр.), який розглядав концепт як форму «схоплення» сенсу, як «збірку понять, замкнених у душі, що сприймає мову», «зв'язування висловлювань в одну

точку зору на той чи інший предмет за визначальної ролі розуму, що перетворює висловлювання на думку, яка лине до Бога» (Ярич, 2015, с. 136).

Втім, попри досить давнє походження поняття «концепт», у науковій літературі воно почало використовуватися порівняно недавно. Повноправне використання терміну «концепт» починається лише у 1980-х рр. у працях англomовних авторів. Однак вперше у науковому дискурсі це поняття було вжите значно раніше – у 1928 р. у працях російського вченого С. А. Аскольдова. Саме він запропонував по новому поглянути на співвідношення термінів «поняття», «слово» та поєднати їх із філософським за походженням терміном «концепт» (Гайдук).

З часу перших звернень дослідників до поняття концепту пройшло багато часу і на сьогодні воно вже міцно закріпилося у вітчизняній та зарубіжній лінгвістичній літературі та широко вживається у працях з когнітивної лінгвістики, семантики, лінгвокультурології тощо.

Концепти – розумові образи, які стоять за мовними знаками (Вишневська, 2012, с. 10). З концептів складається семантичний простір конкретної мови, а за семантичним простором мови можна судити про структурні знання людини у їх конкретно-національному переломленні (Голубовська, 2011, с. 15). Вивчення концептосфери мови дозволяє виявляти особливості ментального світу того чи іншого етносу, побачити, висловлюючись метафорично, специфіку траєкторії польоту людської думки, а отже й пізнати культуру народу на різних етапах її становлення (Мороз, с. 144).

Всю пізнавальну діяльність людини (когніцію) можна розглядати як розвиваючу вміння орієнтуватися у світі, а ця діяльність пов'язана з необхідністю ототожнювати і розрізняти об'єкти. Концепти ж виникають для забезпечення операцій цього роду. Для виділення концепту необхідні й перцептуальна відокремленість деяких його ознак, і предметні дії з об'єктами, і їх кінцеві цілі, й оцінка таких дій і т. д. Втім, попри урахування всіх цих факторів, когнітологія все ще не може відповісти на питання про те, як саме

виникають концепти, окрім як вказання на процес утворення смислів у найзагальнішому вигляді (Цьмух, 2011, с. 328).

О. О. Селіванова визначає концептуалізацію як осмислення інформації, що надходить до людини, та формування людиною певних уявлень про світ у формі концепцій. Дослідниця вважає, що концептуалізація є ключовим аспектом когнітивної лінгвістики, оскільки фіксація певного поняття мовним знаком є основою для формування семантичного простору мови. О. О. Селіванова вказує, що концептуалізація є результатом довербального етапу розвитку людства і засвоєння дійсності набуває нових форм під час формування мови (Селіванова, 2006, с. 258).

Деякі лінгвісти визначають концептуалізацію як виділення у свідомості людини певної галузі об'єктивної чи суб'єктивної, тобто розумової діяльності, її розуміння, виділення диференціальних ознак та класифікації її в певний клас (Вісько, 2015, с. 24). Дослідники розглядають концепт як результат концептуалізації, як психічне відображення виділених особливостей області, що виступає як позначення поняття, тобто реальної сфери, яка знайшла своє психічне відображення у концепті (Вісько, 2015, с. 25).

У сучасній когнітивній лінгвістиці під поняттям «концепт» розуміють парадигматично нерозчленоване образне уявлення про об'єкт. Концепт має очевидно двоїсту сутність – психічну та мовну. З одного боку, це ідеальний образ, чи прообраз, що уособлює культурно зумовлені уявлення мовця про світ, з іншого – він має певне ім'я у повсякденно-побутовій і художній моделях світу (Сливка, 2008, с. 227).

Концепт виступає джерелом загального сенсу, який організовується у системі відносин багатьох форм та значень. За словами В. В. Колесова, концепт – це архетип думки, який постійно змінює свої граматичні, змістові та образні форми (Гайдук). Г. Г. Гіздатов розглядає концепт як одиницю людського досвіду, який «дає знання про об'єкт та всі його зв'язки та відношення із включенням оцінного компонента», розробляє когнітивні

моделі, що дозволяють представити концепт через його асоціативні поля (Ковальчук, 2008, с. 46).

Відтак, існує безліч спроб трактування поняття «концепт», розроблені різні підходи до його розуміння та дослідження. Щодо представників когнітивної лінгвістики, то вони розглядають концепт, передусім, як явище ментального характеру. З. Д. Попова та І. А. Стернін, які є представниками воронежської наукової школи когнітивної лінгвістики, відносять концепт до мисленнєвих явищ, вважаючи його глобальною мисленнєвою одиницею (Вісько, 2015, с. 25).

Дослідники Є. С. Кубрякова, В. З. Дем'янков, Ю. Г. Панкрац та Л. Г. Лузіна вважають концепти ідеальними абстрактними одиницями значення, якими людина оперує у процесі мислення та які відображають зміст її знання і досвіду, результатів діяльності та процесів пізнання людиною навколишнього світу. На думку вчених, зміст концепту включає інформацію про те, що індивід знає, як він / вона мислить, думає, прогнозує стосовно того чи іншого фрагменту світу. Сам же концепт трактується як оперативна змістова одиниця пам'яті, ментального лексикона; як одиниця ментальних і психічних ресурсів людської свідомості та тієї інформаційної структури, яка відображає знання і досвід людини (Лашук, 2011, с. 90).

Мовний концепт завжди вербалізований, адже акт пізнання завершується найменуванням. Якщо вербалізація все ж не відбулася, це означає, що процес пізнання не завершений. Вербалізація повинна бути об'єктивована у стійкій мовній одиниці, яка закріплює процес пізнання у вигляді мовного знака. Відсутність стійкого лексичного позначення (ім'я) концепту не означає відсутності самого концепту. Концепт, будучи одиницею концептосфери (а не мови), може мати однослівне позначення, а може і не мати його. Лексична об'єктивація по відношенню до того чи іншого концепту – річ зовсім не обов'язкова. Наявність або відсутність концепту ніяк не пов'язані з наявністю або відсутністю в мові номінуючих його одиниць, адже

концепти виникають як результат відображення дійсності свідомістю і тому залежать від дійсності, а не від мови (Вісько, 2015, с. 25).

Вчені розрізняють різні типи концептів, серед яких часто мова йде про «бінарні» або «біполярні» концепти. Репрезентантами такого концепту здебільшого виступають лексичні антоніми. Біполярний концепт – це когнітивний конструкт інтегрального характеру, коли сутність одного концепту розкривається через його протиставлення іншому. Якщо сутність бінарного концепту розкривається завдяки пошуку явно виражених антонімічних репрезентантів – контрадикторних антонімів, то розуміння біполярного концепту досягається за допомогою інтерпретації контрарної опозиції.

Концепти, що утворюють таку опозицію, не тільки заперечують один одного, але несуть у собі певний компенсуючий сенс замість того, що заперечується. Причому у контрарні відносини втягуються різні за своїм статусом феномени. Так, незважаючи на те, що предметний шар концепту «Смерть» становить подію, а концепту «Життя» – процес, вони все ж таки входять до структури біполярного художнього концепту «Життя / Смерть». У пізнавальних бінарних концептах обидва компоненти належать до однієї категорії: події чи процесу. Так, прямим протиставленням концепту-події «Смерть» є подійний концепт «Народження».

У цьому дослідженні звертаємося до вивчення біполярного концепту «Добро / Зло», який, до того ж, має лінгвокультурну специфіку, відображаючи уявлення про добро та зло у корейській мові та культурі. Відповідно, основним засобом вербалізації біполярних концептів слугують антоніми, однак вони не є єдиним засобом вербалізації концептів.

1.2. Особливості вербалізації концептів

Зміст концепту тією чи іншою мірою виражається в мові, і його можна описати, аналізуючи мовний матеріал. Зв'язок концепту з вербальними засобами вираження відзначається практично у всіх визначеннях даного поняття. Зокрема, С. Г. Воркачов вважає, що лінгвокультурологічне розуміння терміна «концепт» відрізняється особливою увагою до мовного, знакового «тіла» концепту. Через своє «ім'я», що збігається, як правило, з доміантою відповідного синонімічного ряду, лінгвоконцепт включається в лексичну систему конкретної природної мови, а його місце в ній визначає контури його «значимі складові» (Ковальчук, 2008, с. 45).

У ході комунікації концепти можуть отримувати і невербальне вираження засобами немовних засобів, які прямо або опосередковано відображають елементи змісту концепту (Ковальчук, 2008, с. 15). Невербально виражені концепти представляють собою жести, рухи, серії жестів і рухів без слів. Розуміння вербальних концептів залежить від контексту, відправника, одержувача, традиції і реальності даної національної мовної концептосфери і національного культурного світу.

Концепт, за яким закріплений системний засіб вираження (слово або словосполучення, зафіксоване в словниках), є лексикалізованим. Концепт, який не має системного засобу вираження, є нелексикалізованим і виражається описовим шляхом. Даний концепт не потребував лексикалізації, оскільки для комунікації цей концепт неактуальний (Вісько, 2015, с. 24]. С. В. Іванова вважає, що мовний концепт завжди вербалізований, адже акт пізнання завершується найменуванням. Якщо вербалізація все ж не відбулася, це означає, що процес пізнання не завершений. Вербалізація повинна бути об'єктивована у стійкій мовній одиниці, яка закріплює процес пізнання у вигляді мовного знака.

Відсутність стійкого лексичного позначення (ім'я) концепту не означає відсутності самого концепту. Концепт, будучи одиницею концептосфери (а не мови), може мати однослівне позначення, а може і не мати його: «лексична об'єктивація по відношенню до того чи іншого концепту – річ зовсім не

обов'язкова. Наявність або відсутність концепту ніяк не пов'язані з наявністю або відсутністю в мові номінуючих його одиниць, адже концепти виникають як результат відображення дійсності свідомістю і тому залежать від дійсності, а не від мови» (Вісько, 2015, с. 24).

На думку З. Д. Попової та І. А. Стерніна, відсутність у мові стабільного мовного позначення концепту може обумовлюватися рядом причин: концепт може бути індивідуальним або належати невеликій групі людей (тоді вони матимуть тільки особисті або групові назви, але не загальномовні); окрім того, концепт може не бути комунікативно релевантним, тобто не мати, в силу тих чи інших причин, потреби в обговоренні, хоча при цьому він може залишатися структурною одиницею мислення (Вісько, 2015 с. 23). Причиною відсутності стабільного мовного позначення концепту може бути також і те, що концепт ще не сформувався, не визначився його стійкий загальнонаціональний зміст.

У тому ж випадку, коли концепт все ж отримує стійке мовне позначення, ті мовні засоби, які для цього використовувалися, можна позначити як «засоби вербалізації, мовної репрезентації, мовного представлення, мовної об'єктивації концепту» Концепт можуть репрезентувати різні мовні засоби. З. Д. Попова та І. А. Стернін виділяють наступні засоби вербалізації концептів: «готові лексеми і фразеологізми зі складу лексико-фразеологічної системи мови...; вільні словосполучення; структурні і позиційні схеми речень, що несуть типові пропозиції (синтаксичні концепти); тексти і сукупності текстів (при необхідності експлікації змісту складних, абстрактних або індивідуально-авторських концептів)» (Вісько, 2015, сс. 25-26). Розглянувши мовні вираження концепту, можна отримати уявлення про його зміст у свідомості носіїв мови.

Все це формує своєрідну «мову», «граматику» концепту. Наявність цієї мови, в свою чергу, дає можливість «здійснити реконструкцію концепту, визначити його національну специфіку і місце в повсякденній свідомості людини» (Голубовська, 2011, с. 11). Мовна об'єктивація концептів (їх вербалізація) робить природні мови найважливішим інструментом і джерелом

їх вивчення. «Не випадково, – зазначає Н. Д. Арутюнова, – сучасні філософські школи – феноменологія, лінгвістична філософія, герменевтика та ін. – постійно апелюють до мови».

Отже засобами мовної репрезентації концепту можуть виступати:

- окремі лексеми;
- аббревіатури або скорочення;
- фразеологічні словосполучення;
- вільні словосполучення;
- прецедентні мікротексти (прислів'я і приказки);
- речення і тексти.

Найчастіше концепт представлений в мові окремим словом, у зв'язку з чим це слово отримує статус імені концепту, або мовного знака, який передає зміст концепту найбільш повно і адекватно. Але як правило, концепт співвідноситься більш ніж з однією лексичною одиницею. Концепти, які репрезентуються за допомогою окремого слова, називають лексичними; концепти, що передаються значеннями фразеологічних сполучень, – фразеологічними, а ті, які знаходять своє відображення у граматичних формах, категоріях, синтаксичних структурах, – граматичними (Вісько, 2015, с. 26).

Для передачі конкретного концепту, який пов'язаний зі стійким чуттєвим образом, досить знання одного слова, яке активізує даний образ. При ускладненні висловлюваних смислів виникає необхідність активізації додаткових концептів, для чого можуть бути використані словосполучення і навіть речення. Абстрактні концепти часто вимагають розгорнутих описів – наукових або словникових дефініцій, текстових ілюстрацій. Часто один і той же концепт може передаватися різними мовними засобами: словом, словосполученням, реченням, рядом синонімічних імен. Таким чином, мовні засоби необхідні не для існування, а для повідомлення концепту.

Підводячи підсумок, можна сказати, що чим різноманітнішим є потенціал знакового вираження концепту, тим більш давнім є цей концепт і тим вище його ціннісна значимість в рамках окремого мовного колективу.

Будучи предметним компонентом лінгвокультурного концепту, який можна відстежити і описати, мовне вираження там самим відкриває доступ до вивчення концептів, їх специфіки та функціонування. Аналіз вербальної об'єктивації понятійної, ціннісної і предметної-образної складових концепту дозволяє досить повно описати конкретний концепт, його місце в лінгвокультурі та свідомості носіїв мови.

У цьому дослідженні звертаємося до особливостей і засобів вербалізації концептів «Добро» та «Зло» у сучасній корейській мові. Зокрема, звернемо увагу на лексичні та стилістичні особливості вербалізації цих біполярних концептів у корейській мові та культурі.

1.3. Поняття про «Добро» і «Зло» у корейській лінгвокультурі

Кожна мова має власну мовну картину світу, відповідно до якої носій мови організує зміст висловлювання. Саме так проявляється специфічно людське сприйняття світу, зафіксоване у мові. Мовна картина світу – історично склалася як така, яка у повсякденній свідомості цього мовного колективу і відбита у мові сукупність поглядів на світі. Одна й та ж ситуація нерідко викликає в реципієнта певні культурні асоціації, які можуть бути відомі або невідомі носієві іншої мови.

У національній та мовній картині світу кожного народу відображені його цінності, базові концепти та уявлення. У тому числі, до світогляду входять і концептуальні опозиції (дихотомії, антиномії). Однією з таких дихотомій є антиномія «добро – зло». Можна стверджувати, що ці категорії є об'єктивно-суб'єктивними і їхня антропоцентрична сутність не викликає сумнівів (Смерчко, 2017, с. 289).

Нарівні з загальним і дуже широким значенням, поняття «добро» та «зло», як загальнолюдські кваліфікатори довкілля, мають і низку конкретних, більш особистих значень. Між собою ці категорії перебувають у відношеннях взаємовиключення й (одночасно) взаємозумовленості. Одне виділяється на

фоні іншого й навпаки. Одне без одного не може бути поясненим і зрозумілим, і не існує само собою без певного співвідношення з іншим. Це – як дві сторони дзеркала, як світлий і темний боки місяця.

Уявлення про добро та зло в західних та східних культурах завжди мало відмінності. Хоча в цілому людство майже однаково розуміє ці абстрактні поняття, їх базові характеристики зберігаються, однак відмінності культури, історії, менталітету народів накладають деяке різноманіття у трактуванні понять добра та зла. Якщо українська культура, як і більшість європейських культур, спирається на християнські мотиви у трактування добра та зла, то корейська культура має вагомі відмінності.

Традиційна культура Кореї має свої міфічні витоки та нараховує більш ніж 5000 років. Легенда про Тангуна, міфічного засновника Кореї, впливає на корейську культуру і донині. До цього додався глибокий вплив шаманізму, буддизму, даосизму, конфуціанства та християнства, що й утворило різноманітну та яскраву культуру Кореї. Хоча на сьогодні Корея розділена на Північну та Південну, коріння їхньої традиційної культури залишається колишнім та спільним. Політичні ідеології набагато менш впливові, ніж культурна та історична спільність.

Поняття про добро та зло втілене у корейській культурі на багатьох рівнях – не тільки у мові, але також і у повсякденній культурі. Зокрема, корейці традиційно використовують геомантию для вибору місць проживання, дотримуючись переконання, що топографічна конфігурація породжує невидимі сили добра чи зла (енергії). Негативні та позитивні енергії (інь та ян) повинні бути приведені в рівновагу. Відповідно, й будинок має бути побудований навпроти пагорба і дивитися на південь, щоб на нього падало якнайбільше сонячного світла.

Висновки до першого розділу

Таким чином, визначаємо «концепт» як базову ментальну одиницю значення, яка відображає досвід людини та нації, визначає спосіб мислення. Вони можуть бути визначені як ідеї, поняття або уявлення, що розглядаються як

цілісні одиниці, які відображають спільні риси предметів або явищ, які вони представляють. Концепти можуть мати бінарну або багатовимірну структуру, в залежності від того, як вони визначаються.

Один зі способів вивчення концептів - це дослідження їх лінгвокультурної специфіки. Лінгвокультурна специфіка описує те, як мова та культура відображають та визначають концепти. У цьому дослідженні звертаємося до вивчення біполярного концепту «Добро / Зло», який, до того ж, має лінгвокультурну специфіку, відображаючи уявлення про добро та зло у корейській мові та культурі.

Антоніми є основним засобом вербалізації біполярних концептів, таких як «Добро / Зло» у корейській лінгвокультурі. Однак вони не є єдиним засобом вербалізації концептів.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ БІПОЛЯРНИХ КОНЦЕПТІВ «ДОБРО» І «ЗЛО» У КОРЕЙСЬКОМУ ФОЛЬКЛОРИ

2.1. Лексичний рівень вербалізації біполярних концептів «Добро» і «Зло»

Розглянемо лексичні засоби репрезентації біполярних концептів «Добро» та «Зло» в корейській мові. Зокрема, відповідно до словників корейської мови, поняття «добро» в корейській мові може позначатися кількома лексемами:

착함– «добро; добрий». Це слово, як правило, використовується як прикметник: 주의 착함, 자비는 넘치는 기쁨 주며. Він такий добрий і милий до нас, чим радість у нас вселяє.

무던– «придатний; добрий; задовільно; добро; достатньо».

Також поняття «добро» виражається в корейській мові такими словами, як 좋은, 좋다. Так само, як і в українській мові, лексема «добро; добрий» використовується у корейській мові як складова привітань. Зокрема, у корейських привітаннях часто використовується прикметник 좋다– що означає «хороший», «відмінний», наприклад: 좋은 아침이에요?

Щодо поняття «зло; злий» у корейській мові, то вони виражаються такими лексемами, як 불선– «зло», 악폐– «зло; порок», 악– «зло», наприклад: 올바르지 않고 도덕적 기준에 어긋나 나쁜 것 – «Щось дурне, аморальне, неправильне». 그악스레 – цей вираз має кілька значень: 1) зло; люто; жорстоко; грізно (наприклад: 몹시 모질고 사납게 – «Дуже жорстоко і люто»); 2) наполегливо; завзято; уперто; наполегливо; твердо (наприклад: 매우 억세고 끈질기게 – «Дуже наполегливо і завзято»).

Також словники фіксують такий вислів – 위해 – «страшне лихо; шкода; зло», наприклад: 위험과 재해 – «Небезпека та збитки від стихійних лих». Також використовуються наступні вирази на позначення поняття «зло», «лихо»:

폐단 – іменник зі значенням «негативний ефект; зло; шкода», наприклад: 어떤 일이나 행동을 할 때 나타나는 좋지 않은 일이나 현상 – «Негативна справа чи явище, що виникає у будь-якій справі чи дії».

해악 — іменник зі значенням «зло», наприклад: 남에게 해를 끼치는 나쁜 일 – «Збитки та шкода, завдані іншій людині».

혹독히 – прислівник зі значенням 1) «жорстоко; люто» (наприклад: 몹시 심하게 – «Дуже сильно»); 2) «зло; люто» (наприклад: 성질이나 하는 짓이 몹시 모질고 악하게 – «Безжально (про характер, поведінку, поводження з кимось або чимось)»).

사회악 – іменник зі значенням «соціальне зло». Приклад використання такого вислову: 도박, 매춘, 빈곤, 범죄 등과 같이 사회적 모순으로 생겨 사회 구성원 전체에게 해를 끼치는 일 – «Азартні ігри, проституція, злидні, злочинність та інші соціальні вади, що завдають шкоди всім складовим суспільства».

Використовуються також позначення біполярних понять «добро» та «зло», зокрема, у таких висловлюваннях:

선악 (іменник) – «добро і зло»; «гарне та погане»;

착한 것과 악한 것 – «добро і зло»;

옥석 (іменник) – має два значення, одне з яких переносне:

1) напівдорогоцінний камінь; нефритовий камінь; яшма; гагат; необроблений нефрит;

2) добро і зло; гарне та погане, наприклад: 옥과 돌이라는 뜻으로, 좋은 것과 나쁜 것을 함께 이르는 말. Спільне позначення гарного та поганого, від значення «нефрит і камінь».

Також можна навести наступний вислів: 권선징악 – «заохочення добрих справ та покарання за погані», часто використовується у значенні «добро

перемагає зло», наприклад: 이 책은 권선징악의 내용을 담고 있어요 – «Зміст цієї книги полягає у тому, що добро завжди перемагає зло».

Таким чином, в корейській мові використовується низка лексем на позначення поняття «добро» та «зло», а також на позначення біполярного концепту «Добро і зло». При цьому поняття «добро» часто пов'язане з побажанням всього найкращого, тому вербальні позначення цього концепту зустрічаються у складі привітань. Натомість, поняття «зло» включає у себе не тільки абстрактне поняття зла, але й конкретні його приклади, такі як лихо, катастрофа, порок та ін. Окрім того, в корейській мові уявлення про добро та зло знаходять своє втілення на стилістичному рівні – зокрема, на рівні фразеологічних зворотів.

2.2. Стилiстичнi засоби вербалiзацiї бiполярних концептiв «Добро» i «Зло»

Стилiстична вербалiзацiя бiполярних концептiв «Добро» i «Зло» реалiзується на рiвнi картини свiту корейцiв. Нацiонально-культурний компонент мовної картини свiту вiдображає не лише особливостi культурно-iсторичного розвитку народу, носiя мови, а й механiзм вербальної символiзацiї актуальних реалiй, що становлять основу способу життя народу, що знаходить вираження у використаннi у мовi культурних концептiв, у тому числi й у складi фразеологiчних одиниць.

Вивчення фразеологiчної системи корейської мови показало, що дихотомiя «добро та зло» виражена на рiвнi кольоропозначень. Зокрема, так як i в українській та багатьох iнших мовах, бiлий та чорний колiр у корейській мовi, вiдповiдно, позначають добро та зло. На Заходi вважають, що бiлий колiр означає благо, джерело сили та здоров'я, чистоти; безбiднiсть, вiдсутнiсть невдач; зачаття та народження дитини; яснiсть; смiх; доблесть та щедрiсть [Нiвня, 2017, с. 72]. Корейцi теж вважали бiлий колiр символом чистоти та чесностi, охоче носили бiле вбрання, через що їх часто називали

백의민족 («нація у білому одязі»). У корейській мові слово 흰, 희다 («білий») пишеться 白 (백) китайськими ієрогліфами. Подібні вирази із символічним значенням білого кольору нерідко зустрічаються в обох мовах.

Насамперед можна виділити вирази з позитивним забарвленням. Наприклад, корейські вирази: 백지화하다 («зводити нанівець»); 백옥같다 («як молочно-білий дорогоцінний камінь»); 백민 («простий народ»); 백방하다 («звільнити за відсутністю складу злочину»).

На противагу позитивному забарвленню виділяється і негативний зміст подібних виразів. Прикладом можуть слугувати корейські вирази: 흰소리치다 («хвалитися»); 백수건달 («жебрак ледар»); 희뻘다 («пихатий»). Таке поєднання позитивного та негативного забарвлень пояснюється тим, що в корейській мові білий колір набуває різних символічних значень незалежно від кольоропозначення. Зокрема, негативні значення слів та виразів із семантикою білого кольору показують, що він уже почав втрачати традиційну позитивну символіку «добро».

Однак деякі фразеологічні звороти вживаються з високою виразністю в переносному значенні, зберігаючи своє початкове позначення кольору. Наведемо як приклад вираз, що сягає стародавнього звичаю, – «викинути білий прапор» (흰기를 던지다, 항복하다). Раніше воююча сторона викидала білий прапор на знак капітуляції, коли поступалися фортецю противнику.

Слід звернути увагу також і на чорний колір та його символічне значення. Зокрема, у Кореї вважають, що білий колір означає день, а чорний – ніч. Тому люди сприймають білий колір як добро, а чорний колір, швидше за все, пов'язують з поразкою, смертю, нещастям і злом (Гайдук; Мороз, с. 10). Зокрема, нерідко можна зустріти вирази, у яких чорний колір протиставлений білому, наприклад:

검둥개 미역감긴다고 희여지지 않는다 («Скільки ні мий чорного собаку, він білим не стане»).

한번 검으면 희기 어렵다 («Важко стати білим, якщо був чорним»).

흑백을 가리다 («Відрізняти чорне та біле»).

Чорному кольору в корейській мові відповідає значення «поганий», що відбивається у переважній більшості корейських виразів. У корейській мові чорний колір має негативне значення у таких виразах, як 검은손 («чорна рука»), 검은돈 («чорні гроші»). А у висловлюваннях 흑심 («чорна душа»), 흑막 («чорна завіса») слово «чорний» набуває значення «мерзотність». Існують й інші вирази корейської подібного типу. У корейській мові слово 검은, 검다 («чорний») записується в китайській ієрогліфіці як 黑 (흑), наприклад:

침략의 검은 그림자 («чорна тінь агресії»);

검은 배속을 채우다 («задовольняти чорну душу»);

민족수난의 검은 구름 («чорна хмара страждання нації»);

흑백을 전도하다 («плутати правду і брехню»).

Слід зазначити символіку сірого кольору, що утворюється при змішуванні чорного з білим. В українській мові «сірий» може означати: 1) блідий з відтінком сірого кольору (про обличчя, людину з таким обличчям); 2) похмурий, тьмяний; 3) нічим не примітний, бідний змістом, безликий.

У корейській мові сірий колір означає «похилий вік, похмурість та воскове обличчя». Сірий колір називають іноді попелястим. Корейці вважають, що попіл – це символ смерті та трагедії. Звідси і пішло корейський вислів 재빛인생 («трагічне життя»). Однак сірий колір відноситься і до чорного, і до білого, тому, коли важко визначити істину (правду і брехню), корейці зазвичай використовують вирази зі значенням сірого кольору, наприклад, 회색분자 («туманна людина»).

Окрім того, можна навести й деякі крилаті вислови або фразеологічні звороти, до складу яких входять лексеми, які безпосередньо, а не лише опосередковано показують значення «добро» або «зло», наприклад:

가화만사성 (家和萬事成) – «Справи йдуть горою, якщо в дома все добре».

Розглянемо також наступний вислів:

예문: 흥진비래라더니, 잘 나가던 그에게 재계약 실패라는 절망이 찾아왔다. – «Як то кажуть, щастя і сум завжди ходять поруч, от і він у якого все було добре, впав у відчай, тому що поновлення контракту було невдалим». У реченні ця ідіома може виступати як у ролі іменника (흥진비래), так і у ролі складного присудкового комплексу (흥진비래라는말이있듯이…흥진비래라더니…/흥진비래라고 하더니…)

Вираз 권선징악 використовується як заклик до створення добрих справ і вчинків, коли за винагородою за добрі вчинки буде щастя, а за лихі – нещастя. 예문: «신데렐라»는 권선징악의 이야기를 누구나 알고 있습니다 – «Кожен з нас чудово знає казку про Попелюшку, яка, як то кажуть, навчає жити по правді і є закликом створювати добрі вчинки і справи.

2.3. Лінгвокультурний аспект репрезентації біполярних концептів «Добро» і «Зло» у корейському фольклорі

Як показує аналіз мовних та стилістичних засобів репрезентації біполярних концептів «Добро» і «Зло», важливу роль відіграють менталітет, культура, уявлення корейського народу. Для більш глибокого осмислення розуміння корейцями понять добра та зла, слід звернути увагу також і на лінгвокультурний аспект репрезентації таких біполярних концептів у корейському фольклорі.

Уявлення корейців про добро та зло відображаються у міфах та віруваннях народу. Зокрема, жодна міфічна істота в корейській міфології не зможе зрівнятися у своїй величч з всемогутнім Драконом (용), символом мудрості, відданості, доброти та справедливості. У древніх корейських переказах часто згадують розумних драконів, які вміли як говорити, так і розуміти, і навіть відчувати складні людські почуття.

У міфах і казках багатьох країн світу дракон асоціюється з вогнем і всім, що несе руйнування, однак у символізмі Південної Кореї дракон є позитивною істотою, яка приносить удачу і охороняє рисові поля та водоймища, а також

істотою, що сприяє процвітання сільського господарства. На відміну від західних драконів, які здебільшого дихають вогнем, корейські дракони пов'язані з водою і можуть викликати дощ. У корейській міфології у якості молодого дракона згадується величезний морський змії Імуті (이무기). За однією з версій, щоб перетворитися на справжнього дракона, Імуті потрібно прожити у воді тисячу років.

Корейські дракони не мають крил і завжди зображуються з довгою бородою, а іноді дракона представляли з магичною перлиною Йюіджу (여의주), яку він тримає в одній з лап або в роті. За переказами, людина, яка зуміє заволодіти магичною перлиною, зможе стати всемогутньою, проте ніхто, окрім чотирипалих драконів, не має сили і мудрості, достатньої для цього.

Крім драконів, у корейському фольклорі та міфології часто згадується пустотлива казкова істота, яка нагадує «домовика» – «Токкебі» або Гоблін (도깨비). На відміну від домовика, Токкебі не ховаються, а охоче спілкуються з людьми і вважаються пустунами, які винагороджують господаря житла за добрі справи, а за погані – карають і люблять пожартувати. За переказами, Токкебі може стати на шляху мандрівника і кинути йому виклик позмагатися у корейській боротьбі Сирім (씨름), щоб мандрівник зміг пройти далі. Особливо Токкебі любить підтримувати дружні стосунки з тими, хто носить прізвище Кім, тому він отримав прізвисько «Учитель Кім».

Також однією з найвідоміших міфічних істот у корейській культурі є Куміхо (구미호) – дев'ятихвоста лисиця, яка за переказами прожила більше тисячі років. У деяких легендах йдеться про те, що Куміхо здатна набувати будь-якої форми, але вважає за краще поставати в образі молодої дівчини неземної краси, яка поїдає серця та печінку своїх жертв для підтримки життєвої сили. Однак у більш традиційних легендах Куміхо все ж таки зберігає свій лисячий образ і зображується як лисиця-перевертень, хвіст якої – джерело чаклунської сили і могутності.

Вважається, що злий дух дев'ятихвостої лисиці страждає від накладеного на нього прокляття, але це прокляття не вічне. Для того, щоб зняти прокляття

і стати людиною, лисиця повинна протягом тисячі днів не вбивати або знайти чоловіка, який роздивиться у лисиці Куміхо, але нікому про це не розповість.

Незважаючи на те, що в корейському фольклорі, народних переказах та легендах образ Куміхо представлений у вкрай негативному ключі, сучасне ставлення до Куміхо відрізняється від традиційного. Існує чимало сучасних творів про романтичні історії кохання, у яких Куміхо розкривається з несподівано доброзичливого і навіть наївного боку, виявляє готовність піти на жертву заради любові до людини. Куміхо роблять головним героєм коміксів, комп'ютерних ігор, реклами, а також символом тематичних ліній косметики [0].

Говорячи про корейську міфологію, неможливо не згадати й один із найвідоміших і позитивних істот під назвою Хаєчі (해태). Зовні Хаєчі нагадує лева, все тіло якого вкрите лусочками, а на його шиї – бубонці. Хаєчі вважаються захисниками людей від пожеж, вогненних катастроф та інших лих, тому за часів династії Чосон його статуї встановлювали перед палацами. Голова Хаєчі зазвичай повернена в той бік, звідки могла прийти небезпека.

Хаєчі мають загострене почуття справедливості і здатні розглянути в кожній людині добро і зло. Саме з цієї причини за часів династії Чосон Хаєчі вважалися символом захисту конституції та дотримання законів, а на офіційній формі суддів було зображення цієї міфічної істоти. Статуї Хаєчі можна побачити перед будівлею Національної асамблеї та Верховної прокуратури Кореї, а також пара статуй Хаєчі встановлена перед палацом Кьонбоккун (경복궁).

Окрім того, у Південній Кореї з давніх-давен співіснують і переплітаються різні релігії та вчення – даосизм, конфуціанство, буддизм і т. д. Це відображено і в пантеоні корейського шаманізму. Його можна вважати нескінченним, але важливо пам'ятати, що в основному духи поділяються на два типи – злі духи та добрі духи. Але поділ між ними не надто категоричний: вважалося, що якщо добре попросити навіть злого духу, він теж цілком може надати послугу і допомогти у важкій справі. І, навпаки, якщо роздратувати

доброго духу, то добра від нього чекати не варто [0]. Особливо шанували Небо, зірки, духи Землі, Місяця, а також духи, пов'язані з багатьма іншими елементами природи.

Висновок до другого розділу

Таким чином, у ході дослідження було встановлено що у корейській мові наявна низка лексем, фразеологічних висловів та кольоропозначень на позначення концептів «добро», «зло» і на позначення біполярного концепту «Добро та зло». У розділі також з'ясовано, що корейська міфологія наповнена дихотомією добра та зла, але досить часто немає чіткого розмежування, адже злі духи здатні на допомогу і навпаки, добрі духи здатні нанести шкоди.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження з'ясовано, що концепти є частиною мовленнєво-розумової діяльності, яка уможливорює трансляцію вже накопиченого знання у принципово нову ситуацію. Концепт виступає ключовим поняттям когнітивної лінгвістики, як одного із актуальних міждисциплінарних напрямків дослідження мови на сучасному етапі. Концепт позначає семантичне утворення, відмічене лінгвокультурною специфікою, та яке тим чи іншим чином характеризує носіїв певної етнокультури.

Аналіз різноманітних підходів до вивчення поняття «концепт» показує, що більш раціональним підходом до виявлення його сутності є спроба розгляду концепту як категорії мовного бачення світу, як «архетипу думки», який інтерпретується за допомогою мовних форм. У результаті аналізу підходів до визначення поняття «концепт» та дослідження його структури було виявлено, що зв'язок концепту з вербальними засобами вираження відзначається практично у всіх визначеннях даного поняття. Вчені виокремлюють також біполярні концепти, які репрезентують антонімічні поняття. Основним засобом вербалізації біполярних концептів слугують антоніми, однак вони не є єдиним засобом вербалізації концептів.

Як показало дослідження, дихотомія «добро – зло», «добрий – злий» є найбільш показовою у сенсі осягнення людиною довкілля і себе як суспільної істоти. Ця антиномія є важливим кваліфікатором в контексті аксіологічної і соціально-прагматичної парадигм. У ракурсі загальнолюдської філософії «добро» – це те, що дає життя і сприяє йому, що робить людину людиною у високому значенні цього слова.

Вербалізація біполярних концептів «Добро» і «Зло» відбувається за допомогою лексичних засобів, стилістичного рівня мови, а також лінгвокультурних аспектів. Вивчення пов'язаних з пропонованою дихотомією власне фразеологічних і пареміологічних контекстів як моделей яскравого зображення і найбільш ефективного спілкування допомагає розв'язувати в

комунікативних актах певні антропоцентричні проблеми. Як бачимо, поняття добра і зла адекватні у різних мовних спільнотах, сприйняття доброго і злого (лихого) здебільшого збігаються, але разом з тим у кожного народу власна система модальних ознак, своє ставлення до цих загальних категорій.

Зокрема, в корейській мові використовується низка лексем на позначення поняття «добро» та «зло», а також на позначення біполярного концепту «Добро і зло». При цьому поняття «добро» часто пов'язане з побажанням всього найкращого, тому вербальні позначення цього концепту зустрічаються у складі привітань. Натомість, поняття «зло» включає у себе не тільки абстрактне поняття зла, але й конкретні його приклади, такі як лихо, катастрофа, порок та ін. Окрім того, в корейській мові уявлення про добро та зло знаходять своє втілення на стилістичному рівні – зокрема, на рівні фразеологічних зворотів.

У роботі також з'ясовано, що корейська міфологія наповнена дихотомією добра і зла, зокрема – включає у себе як злих, так і добрих духів та міфічних істот. Окрім того, ця дихотомія часто виявляється досить стертою – злі духи здатні творити добрі вчинки або ставати добрими, тоді як добрі духи, якщо їх розлютити, можуть вчиняти погані вчинки та шкодити людині. Відповідно, корейська лінгвокультура та міфологія не має чіткого та дихотомічного розмежування концептів добра та зла, натомість часто вони змішуються та набувають рис одне одного.

초록

이 학술 논문은 한국 언어문화에서 "착한"과 "나쁜" 개념의 언어화 수단을 탐구하는 데 전념되어 있다. 이 논문에서는 개념과 그들의 양극적 쌍의 개념을 명확히하고, 개념 언어화의 특징을 특징 짓고, 그들의 언어화의 언어적 수단을 결정한다. "착한"과 "나쁜"의 양극 개념의 어휘적 수준 및 한국 전래에서의 그들의 대표성 언어 문화적 측면 분석에 특별한 관심이 기울여졌다. 연구 과정에서, 한국어에서 양극 개념 "착한"과 "나쁜"의 언어화가 어휘적 수단, 언어적 수준, 언어 문화적 측면을 통해 이루어진다는 것이 밝혀졌다. 제안된 이분법과 관련된 관용구 및 속담적 맥락을 생생한 이미지와 가장 효과적인 커뮤니케이션 모델로 연구함으로써, 커뮤니케이션 행위에서 특정 인류 중심적 문제를 해결하는 데 도움이 된다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Вишнеvsька, Г.Б. (2012). Співвідношення концепту і суміжних понять. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10: Проблеми граматики і лексикології української мови*. 2012. Вип. 9. с. 9-14.

Вісько, Г.Г. (2015). Когнітивна лінгвістика: історія становлення і розвитку напряму лінгвістичного вчення. Чорноморський державний університет імені Петра Могили, Миколаїв, с. 23-26.

Газуда, О.М. (2019). Сучасні підходи до тлумачення концептуальної метафори. Ужгород: ТОВ «Поліграфцентр «Ліра»», с. 17-22.

Гайдук, Г.В. Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики. URL: http://www.rusnauka.com/27_SSN_2012/Philologia/3_117439.cioc.htm

Голубовська, І.О. & Корольов, І.Р. (2011). Актуальні проблеми сучасної лінгвістики: курс лекцій. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 223 с.

Гусейнов, А.С. (2017). Когнітивні аспекти дослідження концепту. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*.(Вип. 2.), с. 57-62.

Ковальчук, Л.В. (2008). Контекстуальні моделі в структурі дискурсу. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів «Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє» (16-17 квітня 2008 року). Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського національного університету імені Лесі Українки, (Т. 2.), с. 45-46.

Корейська культура 한국 문화. URL: <https://knews-9.ru/korejskaya-kultura/>

Лащук, О.М. (2011). Концепт як феномен когнітивної лінгвістики. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Філологічна.* (Вип. 19), с. 64-72.

Мартинюк, А.П. (2011). Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 196 с.

Мороз, А. Міфічні істоти Південної Кореї. URL: https://overseas.mofa.go.kr/by-ru/brd/m_20437/view.do?seq=191

Мороз, О.А. (2002). Фразеологічні одиниці з компонентом «власне ім'я» в сучасній українській мові: структурно-семантичний аспект: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова». Донецьк, 19 с.

Нівня, Г.О. (2017). Ритуал у ракурсі теорії соціальної комунікації. *Наукове пізнання: методологія та технологія.* (Вип. 2 (39)), с. 70-76.

Томенюк, О. (2015). Когнітивний підхід до аналізу мовних явищ. *Актуальні питання гуманітарних наук.* (Вип. 11), с. 141-146.

Селіванова, О.О. (2006). Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля – К, 716 с.

Сливка, Н.Т. (2008). Лексично виражений концепт з точки зору когнітивної семантики. Сучасні дослідження з іноземної філології. Зб. наук. праць. Ужгород, (Вип, 6), с. 226-230.

Смерчко, А.А. (2017). Дихотомія «добро – зло» у слов'янській фразеології (на матеріалі української, польської та російської мов). *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія».* Випуск 38. Дрогобич, с. 289-297.

Шаманізм у Кореї. URL: <https://spb.hse.ru/ixtati/news/339814398.html>

Шевченко, О.М. & Шевченко, Н.С. (2020). Когнітивна лінгвістика як напрям мовознавчого дослідження. *Молодий вчений*. (№ 7.1), с. 142-145.

Цьмух, О. (2011). Поняття «концепт» у сучасному лінгвістичному дискурсі. *Лінгвістичні студії*. (Вип. 22), с. 326-330.

Ярич, М.В. (2015) Семантичний аналіз синонімів номінативної лексеми концепту «language». *Когнітивна лінгвістика та прагматика.*, с 135-137.